

Finančno poročilo nam kaže, da društvo dobiva sredstva iz članarine, dotacij KUS Ptuj in reklam. Predsednik samoupravne delavske kontrole je v poročilu poudaril, da je društvo racionalno razpolagalo s sredstvi. Podal je razrešnico staremu odboru. Soglasno je bil sprejet sklep o potrditvi novega izvršnega odbora, članov SDK in predsednika društva.

Načrt akcij za leto 1981 je bil nekoliko dopolnjen in sicer bi naj bila prvenstvena naloga društva v prihodnjem letu oživiti sodelovanje z vsemi, ki so odgovorni za naše staro mesto, preko člankov v časopisu in s predavanji prikazovati problematiko, povezovati potrebe, možnosti in interese, da se bodo našla tudi finančna sredstva za ohranjanje naše kulturne dediščine. K planu oziroma k Ptujskemu zborniku je bil predlagan še ormoški del in bi tako predvidoma v letu 1983 izdali Ptujsko-ormoški zbornik.

Občni zbor so zaključili učenci osnovne šole Ormož, člani novinarskega krožka, ki so povpraševali meščane, kakšen je bil Ormož nekdanj, kakšen je danes in kakšen bo jutri. Marjana Tomanič Jevremov je s predavanjem in barvnimi diapozitivi predstavila arheološke preostanke in izkopavanja v Ormožu in okolici. Sledil je zelo prijeten neobvezni del, ki nam je odprl usta in grla. Hvala gostiteljem.

Kristina Šamperl

I. JUGOSLOVANSKO SREČANJE MLADIH ZGODOVINARJEV V NOVEM SADU, 23. IN 24. FEBRUARJA 1979

Na pobudo Tribine istoričara, kluba študentov zgodovine na Filozofski fakulteti v Novem Sadu, ki je bila tudi brezhibno organizirala to srečanje, so se sestali mladi zgodovinarji (študentje zgodovine) šestih jugoslovanskih filozofskih fakultet (Skopje, Novi Sad, Zagreb, Zadar, Sarajevo, Ljubljana), odsotni so bili študentje iz Beograda in Prištine. Kot zastopniki PZE za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani so se srečanja udeležili asistent Janez Peršič ter študenta Damijan Guštin in Lojz Tršan.

Srečanje je imelo dva tematska kroga. V prvem smo predstavili svoje referate na dogovorjeno temo »Vzhodno vprašanje in Jugoslavlani.« Vsaka fakulteta je izdelala referat, ki je obsegal njeno pokrajino. Zaradi preohlapne opredelitve obsega in sloga referata pa je prišlo na posvetovanju do določenih razhajanj v zasnovi referatov — nekateri so bili obširne kompilacije iz literature in so obsegali širše obdobje, drugi pa so bili ožji, obsegali so le določene probleme ob souporabi virov. Ljubljancani smo predstavili referat »Stališče časnika ‚Soča‘ do bosansko-hercegovskega upora 1875/78«, diplomsko delo Marcele Stokelj-Vidmar pod mentorstvom prof. dr. V. Melika. Skrajšanega in predelanega je podal Damijan Guštin. V debati so bili referati ocenjeni kot dokaj dobri, zaželjeno pa je bilo, da se na prihodnjih srečanjih raven referatov poenoti. Drugi tematski sklop je bil pogovor o problemih in načinu študija na posameznih fakultetah. Namenjen je bil zlasti medsebojnemu seznanjanju z dejstvi, kajti ugotovili smo, da študentje zelo malo poznajo razmere na ostalih jugoslovanskih fakultetah. V bodoče bi bilo potrebno začeti tudi sodelovanje med študenti posameznih fakultet, zlasti pri izmenjavi literature.

Drugi dan so si udeleženci ogledali znamenitosti Novega Sada in okolice. Za boljšo organizacijo in koordinacijo bodočih srečanj študentov zgodovine je bil ustanovljen koordinacijski odbor, ki ga vodi Azra Jašarević iz Sarajeva, člani pa so zastopniki fakultet. Našo fakulteto predstavlja Lojz Tršan. Dogovorjeno je bilo, da bo organizator prihodnjega srečanja študentov zgodovinarjev Zagreb, srečanje pa naj bi postalo vsakoletno.

Damijan Guštin

DELOVANJE CENTRA ZA PROUČEVANJE ZGODOVINE IMIGRACIJE V ZDA

(Immigration History Research Center, University of Minnesota, Saint Paul, ZDA)

Med številnimi ustanovami, ki posvečajo svojo dejavnost zgodovini imigracije v ZDA, je za Slovence gotovo najpomembnejši Immigration History Research Center minnesotske univerze v Saint Paulu. Ukvarja se s proučevanjem zgodovine imigracije in z zbiranjem virov za njeno zgodovino za naslednje narode: Albance, Arabce, Armence, Bolgare, Beloruse, Hrvate, Čehe, Estonce, Fince, Grke, Madžare, Italijane, vzhodnoevropske Žide, Latvijce, Litvance, Makedonce, Poljake, Romune,

Ruse, Srbe, Slovake, Slovence in Ukrajince. V arhivih centra se nahajajo tiskani in netiskani viri. Arhivi danes razpolagajo s 25.000 monografijami in z več kot 600 časopisi naštetih etničnih skupin. Večino tiskanih virov so publicirale tiskarne etničnega časopisja v Severni Ameriki. Velik del časopisnega gradiva je posnet na mikrofilme, kar omogoča lažje skladiščenje, pregled in ohranitev gradiva. Center razpolaga tudi z najmodernejšimi čitalci mikrofilmov, ki omogočajo za dokaj nizko ceno celo razmnoževanje mikrofilmov na papir formata A4.

Ustanova razpolaga tudi z rokopisnimi in tipkopisnimi arhivskimi materiali, skupaj z okrog 400 kolekcijami v dolžini okrog 1000 tekočih metrov. Vključeni so tako materiali podpornih in političnih društev, cerkva in založniških družb kot tudi osebne zapuščine voditeljev posameznih etničnih skupin, delavskih vodij, pisateljev in pesnikov, politikov, duhovnikov in novinarjev.

Slovenska dokumentacijska serija je bogata in vsebuje precejšnje količine časopisnega in drugega tiskanega gradiva. Časopisno gradivo je precej popolno in posneto na mikrofilme. V ljubljanski Narodni in univerzitetni knjižnici je sicer tudi precej časopisnega gradiva, ki pa zaradi dotrajanosti časopisnega papirja ni uporabno. V Immigration History Research Center se nahajajo tudi tiskani viri o ameriških Slovencih, tako v obliki knjig, koledarjev, pamfletov itd. Dokumentacijski viri za zgodovino ameriških Slovencev, kolikor se nahajajo drugod po ZDA, so tu že evidentirani. Slovensko serijo arhivskega materiala je uredila Mary Molek, žena pokojnega Ivana Moleka, urednika »Prosvete«. Slovensko arhivsko kolekcijo so pričeli zbirati leta 1963, ko so prenesli gradivo iz Slovenskega narodnega muzeja v Clevelandu v ta center. Arhivske kolekcije tovrstnega gradiva se stalno dopolnjujejo in segajo nazaj do leta 1870.

Za ameriške Slovence obstajajo arhivi: verjetno prvega ameriškega slovenskega profesionalnega glasbenika in voditelja pevskega društva v Detroitu, Johna Berlisga, arhivi časopisa »Glas naroda«, korespondence urednikov in seznam naročnikov, dramskega društva Ivan Cankar, Jugoslovanske socialistične zveze (1905—1952), nepopolni arhiv Jugoslovanskega republičanskega združenja (1918—1928), del arhiva Kranjsko-slovenske katoliške jednote, deli arhivov Slovenske narodne podporne jednote in Slovenske svobodomiselnih podporne zveze (preostali arhivi se nahajajo v arhivu Zgodovinskega društva v Chicagu), arhiv Antona Nemanica (1911—1963), nekdanjega predsednika Kranjsko-slovenske katoliške jednote, osebni arhiv Matije Pogorelca (1870—1957), potujočega trgovca, ki je obiskoval slovenske naselbine širom ZDA in bil zbiralec gradiva za zgodovino slovenskih Američanov, zlasti o misijonskem delu slovenskega misijonarja J. F. Buha, registre rojstev, porok in smrti slovenskih cerkva v Clevelandu ter osebni arhiv Wenceslawa Sholarja, ki vsebuje zlasti pisma bratu v Sloveniji, v katerih opisuje življenje slovenskih imigrantov v ZDA v letih 1894—1937. Marsikaj zanimivega za zgodovino slovenske imigracije v ZDA se nahaja tudi v imigrantskih arhivih drugih jugoslovanskih narodov v ZDA. Za dejavnost posameznih vodilnih socialistov so zanimivi tudi arhivi drugih slovanskih imigrantskih etničnih skupin, zlasti Čehov in Poljakov. Center izdaja tudi sezname svojih zbirk. Do sedaj je izdal že sezname za jugoslovanske narode, Čehe in Slovake, Madžare, Estonce, Latvijce in Litvance, Poljake, Fince, Italijane, Romune in Ukrajince. Vodja centra, prof. dr. Rudolph Vecoli, je hkrati profesor zgodovine imigracije evropskih narodov v ZDA ter avtor številnih publikacij, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Matjaž Klemenčič